

BRATŘI A SESTRY V KRISTU,

LETOŠNÍ JUBILEJNÍ ROK, VE KTERÉM SI PŘIPOMÍNÁME 350. VÝROČÍ ZALOŽENÍ NAŠÍ DIECÉZE, JE UŽ ZA SVOU POLOVINOU. OSLAVY ZAHRNÚJÍ NEJEN POUTI, KONCERTY A VÝSTAVY, ALE JEJICH HLAVNÍM VÝRAZEM BY MĚLA BÝT MODLITBA ZA NAŠI MÍSTNÍ CÍRKEV, ZA SPOLEČENSTVÍ BOŽÍHO LIDU, SHROMÁŽDĚNÉHO KOLEM NAŠÍ KATEDRÁLY. I PROTO SE NA KONCI KAŽDÉ MŠE SVATÉ MODLÍME SPOLEČNOU MODLITBU ZA DIECÉZI.

VELMI BYCH VÁS CHTĚL POPROBIT TAKÉ O MODLITBU OSOBNÍ. PROSME KAŽDÝ DEN ZA KŘEŠŤANSKÉ RODINY V KRÁLOVÉHRADECKÉ DIECÉZI, ABY BYLY PRAVÝM ODRAZEM LÁSKY NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE A BEZPEČNÝM PROSTŘEDÍM PRO NEJMLADŠÍ GENERACI, ALE I PRO SLABÉ, NEMOCNÉ, PRO SENIORY. VYTRVALE SE MODLEME TAKÉ ZA KNĚZE, KTERÍ V DNEŠNÍM SVĚTĚ PROCHÁZEJÍ MNOHA ZKOUŠKAMI, ABY VŽDY VĚRNĚ NÁSLEDOVALI KRISTA A VEDLI K NĚMU SVĚŘENÝ LID. ZVLÁŠŤ PAMATUJME NA PROSBY ZA NOVÁ DUCHOVNÍ POVOLÁNÍ, KTERÁ NAŠE DIECÉZE VELMI POTŘEBUJE. VELMI BYCH SI PŘÁL, POKUD BY SE KAŽDÝ Z VÁS MODLIL NA TYTO ÚMYSLY RŮŽENEC, OBRACEL SE KE KRISTU SKRZE JEHO MATKU, KTERÉ JSME DIECÉZI NA ZAČÁTKU ROKU ZASVĚTILI.

SRDEČNĚ VÁM ZA TOTO SPOLEČENSTVÍ MODLITBY DĚKUJI A RÁD VÁM ŽEHNÁM OD KRÁLOVÉHRADECKÉ KATEDRÁLY SVATÉHO DUCHA.

VÁŠ BISKUP

Sestry a bratři,

abychom se posílili, zamysleme se spolu nad osudy apoštola Pavla, vyláčeného z fanatické nenávisti vůči křesťanům, jak o tom čteme v 11. kapitole jeho 2. listu do Korintu: častěji se ocitl v žaláři, zakusil týrání, několikrát byl bičován a kamenován, prožil ztroskotání na lodi, pomluvy a nenávist mnohých aj. Jak pevná musela být jeho důvěra v Boží pomoc, aby ho nic neodradilo od jeho poslání, od neúnavného hlásání radostné zvěsti evangelia! Vždyť v kritických chvílích života třikrát prosil Pána, aby ho zachránil z moci nepřátel a zlého ducha. A slyšel odpověď: *Stačí ti moje milost, protože síla se tím zřejměji projeví ve slabosti*. Ptejme se, zda se i my otvíráme Boží milosti, zvláště ve chvílích, kdy na nás dotírá nemoc nebo jiná obtíž; zda neklesáme na mysl, neboť víra opřená o Zjevení nás ujišťuje, že nikdy nejsme sami, protože nás každou vteřinu života provází milosrdná láska Božího Syna, který nás ujišťuje, že *je s námi po všechny dny...* Opakujme si tato jeho slova co nejčastěji, protože všichni jsme milovanými Božími dětmi.

Jako doklad toho, co dokáže trpělivá důvěra, je příběh slepého a hluchoněmého děvčátka jménem Helena Kellerová, jehož vychovatelkou a učitelkou se stala dvacetiletá Anna Sullivanová. Nadaná, vytrvalá a vzácně trpělivá Anna probudila svým obdivuhodným pedagogickým talentem v Heleně schopnosti, které jí umožnily zvládnout několik cizích jazyků, gymnázium a po něm i vysokou školu. Anna též naučila Helenu vnímat a rozeznávat hudbu: dlaň položená na ozvučnou desku klavíru jí dávala informace, které dokázala přečíst tak dobře, že určila i skladatele. Vychovatelka přivedla třeba děvčátko k pumpě, dlaň jedné ruky mu dala pod proud vody a do druhé dlaně mu napsala slovo *voda* (angl. *water*). Takovým způsobem naučila dítě během několika dnů chápat jména různých věcí a naučila sebe dohovorit se s ním. Je to svědectví o netušených schopnostech, které jsou uloženy v každém z nás, dřímají v nás a čekají na probuzení. Uvedený příběh je důkazem, že člověk při cílevědomé snaze dokáže překonat i velmi těžké tělesné poškození. Ano, jde o pevnou vůli žít a třeba trpět, ale nikdy neztrácet naději, neupadat do vnitřních krizí, a nejen ve chvílích slabosti duchovně vidět Krista na kříži: zve nás, abychom i my vzali svůj osobní kříž a nesli ho za tímto božským Trpítelem, abychom s jeho pomocí zvítězili nad sebou a následovali ho na golgotské cestě, která

nakonec končí vítězstvím, jeho i naším. Mluví o tom i zkušenosti apoštola Pavla, který v listu Filipánům (4,13) prohlašuje: *Všechno mohu v tom, který mi dává sílu*. Všechno, tedy věci dobré i zlé, zkrátka vše, co ho v jeho rušném životě potkalo, ale nad čím s pomocí svého Pána zvítězil. Tím nám dává příklad, neboť v jeho slovech k nám mluví sám Duch svatý.

Přeji vám i sobě podobnou vytrvalost a rostoucí důvěru v Ježíše Krista, který přece stále přemáhá svět, a bratrsky vás zdravím.

P. Miloslav Fiala OPraem.

Jsme v jubilejním roce 350 let diecéze. Událost, která si zaslouží naši pozornost. Biskupství královéhradecké se svým založením roku 1664 vepsalo do dějin východních Čech. Dvacet pět biskupů, každý svým způsobem vedl Boží lid „ať to bylo vhod či nevhod“ (sv. Pavel). Nemůžeme představit všechny. V našich dopisech vzpomeneme jen některé. Dnes si přiblížíme osobnost 5. hradeckého biskupa Tobiáše Jana Beckra tak, jak ho ve své knize Královéhradečtí biskupové a jejich rezidence popsala dr. Jana Crojč.

Na přelomu let 1701 a 1702 je do Hradce Králové jako biskup jmenován Němec prostého původu Tobiáš Jan Becker z Králík, který se stal prvním významným stavebníkem hradecké diecéze. Byl to tedy „homo novus“, kterému se po čtyřiceti letech marného úsilí jeho předchůdců podařilo vybudovat v Hradci Králové biskupskou rezidenci – první a v podstatě jediný barokní palác ve věstě. Hradecká diecéze vstoupila do nového století šťastnou volbou.

Becker přišel do Hradce v jednapadesáti letech, kdy byl na vrcholu svých sil. Měl za sebou řadu zkušeností nejen z duchovní správy, ale i ze stavebních podniků, těšil se pověsti skvělého kazatele a zpovědníka, vynikal pílí a upřímnou zbožností. Patřil k velkým ctitelům Jana Nepomuckého a dávno před jeho kanonizací, roku 1692, se zasloužil o monumentální výzdobu jeho hrobu v katedrále sv. Víta, který dosud kryl prostý náhrobní kámen s železnou mříží. Jeho podpora světcova kultu vyvrcholila v Hradci založením seminárního kostela Jana Nepomuckého. Jako kanovník pražské Metropolitní kapituly u sv. Víta považoval za svoji povinnost přispět k výzdobě prvního chrámu království a dal pro něj pořídit osm nadživotních soch zemských patronů od Františka Preisse.

Rozsáhlé stavební činnosti v Hradci předcházela jeden významný fundátorský čin, který Beckerovi otevřel dveře do nejvyšších světských i církevních kruhů, a tím bylo postavení kostela s klášterem servitů v Králíkách.

Becker byl rozhodnut stavět rezidenci na místě Gallasovských domů. Předcházet tomu muselo opatření dostatečných finančních prostředků a pečlivá ekonomická rozvaha. Stavba rezidence byla zahájena pravděpodobně již v roce 1705. Dovídáme se o tom nepřímo z Beckerova dopisu bratranci Augustinu Františkovi Prokšovi, purkrabímu v Králíkách, který byl pověřen dohledem na stavbu tamního kláštera. Dne 26. srpna 1705 mu biskup píše, že vede velkou stavbu v Hradci, na které pracuje stejný počet zedníků a nádeníků jako v Králíkách, a musí pro ni kupovat rovněž tolik vápna, písku a dalšího materiálu, který ho přijde týdně neméně než na 50 zlatých.

Všechna Beckerova díla ale zastínilo jediné: Králíky. To byl jeho celoživotní program uskutečňovaný krok za krokem se skromnými prostředky. Kronika vzpomíná, že každý, kdo šel na Horu Matky Boží, musel nést stavební materiál. Nejprve byl postaven kostel, kolem kterého vznikly roku 1704 ambity s kaplemi v rozích.

Rozsah biskupovy stavební činnosti vzbuzoval již tehdy obdiv. Když se ho lidé vyptávali, odkud na to bere prostředky, odpovídal, že sám neví. Přesto však nezapomínal na dobročinnost. Pro tyto účely měl pokladnu, z níž rozdával almužny, ale nikdy si prý o nich nevedl účty, jak říkával jeho komorník, a řídil se pravidlem „ať neví levice, co dělá pravice“.

Byl Becker opravdu tak konzervativní, jak ho dosud literatura líčí? Odpověď dá jeho dílo samo. Králíky jsou jednou z prvních velkorysých barokních krajinných kompozic na našem území. Biskup tu přitom neváhal

použít teatrálních až naturalistických forem vyjadřování, jako byla „sacra rappresentazione“, názorné předvedení biblických událostí.

Becker dostal v Hradci jedinečnou příležitost uplatnit své schopnosti, kterou dokázal skvěle využít. V tomto ohledu neměl mezi svými předchůdci ani následovníky sobě rovného. S úspěchem na něj navázal a započaté stavby dokončil jeho nástupce a významný mecenáš Jan Adam hrabě Vratislav z Mitrovic, jehož zásluhou zavládlo ve městě vrcholné baroko.

(úryvky z knihy dr. Croj vybíral Mons. Josef Socha)

Zprávy z diecéze

Biskup Jan vysvětil čtyři nové jáhny

Velkou radostí pro hradeckou diecézi bylo jáhenské svěcení v poslední červnovou sobotu. Nižší stupeň služebného kněžství přijali čtyři bohoslovci – Filip Dušek, Tomáš Enderle, Ondřej Kunc a Miloš Pachr. Všichni byli hned přiděleni do duchovní správy farností. Na kněžské svěcení se budou připravovat v Pardubicích, Novém Městě nad Metují, Červeném Kostelci a na Hoře Matky Boží v Králíkách.

Setkání seniorů připomnělo arcibiskupa Karla Otčenáška

V sobotu 7. června se v Hradci Králové už podesáté sešli senioři na tradičním diecézním setkání. Jeho program tentokrát připomněl někdejšího biskupa Karla Otčenáška. Po úvodní bohoslužbě s pomocným biskupem Josefem Kajnekem následovalo několik přednášek. Své příspěvky přednesli generální vikář Mons. Josef Socha, dlouholetá spolupracovnice arcibiskupa Otčenáška paní Marcela Němečková a jezuita P. Jan Rybář. Diecézní setkání seniorů zakončil koncert světoznámého chlapeckého sboru Bonu pueri na počest arcibiskupa Otčenáška. Akci připravilo Diecézní centrum pro seniory.

Na biskupství se otevřela velká výstava k 350. jubileu

Až do konce listopadu je v biskupské rezidenci pro veřejnost otevřena výstava „350 let Biskupství královéhradeckého – Zapomenuté poklady z církevních sbírek 1664 – 2014“. Exponáty, které jsou většinou vystaveny poprvé, přibližují dějiny diecéze od středověku po současnost. Každé z historických období reprezentují zvláště vybrané artefakty. Například nejstarší dobu dokresluje tzv. Rohenická kasule zdobená vzácnou středověkou výšivkou z konce 15. století s motivem Madony. Unikátem je poprvé prezentovaný soubor osmi měděných matric z 18. století pocházející z dominikánské klášterní rezidence v Nových Dvorech u Kutné Hory. Návštěvníci si budou moci zblízka prohlédnout milostnou oblékací sochu Madony z Hemže oblečenou do původních šatů z 18. století. Z doby episkopátu Josefa Doubravy se dochovala návštěvní kniha rezidence, která je nesporným svědkem toho, že biskupství bylo živým společenským centrem. Zcela osobní věci – brýle, hodinky – přibližují biskupa Karla Otčenáška, jehož návrat do diecéze byl zároveň i návratem církevního života do všedních dnů. Základní vstupné je 50 Kč, snížené 20 Kč (děti, studenti do 26 let, senioři).

JS

Probošt sídelní kapituly královéhradecké Mons. Karel Exner oslavil v červnu tohoto roku 70 leté výročí kněžského svěcení. Narodil se 21. 12. 1920 ve Studenci u Horek. Jako kaplan působil v Jaroměři, Horních Štěpanicích, v kněžské službě pokračoval v Chřenovicích, Světlé nad Sázavou, Rokytnici nad Jizerou,

Holohlavech, Hostinném a Nové Pace. Od roku 2005 je na trvalém odpočinku. Je to kněz, který patří k seniorům naší diecéze. Rozhovor, ve kterém vzpomíná na počátky své kněžské služby, s ním vedl Mons. Josef Socha.

Pane probošte, svou přípravu ke kněžství jste prožíval v královéhradeckém semináři a to v době druhé světové války. Mezi bohoslovci byli i ti, kteří pocházeli ze Sudet. Jaká byla v semináři atmosféra, když se ve světě válčilo a naše země se na několik let ocitla v područí německých okupantů? Mohl byste krátce zavzpomínat na tuto dobu, čím byla nebezpečná, ale čím Vás inspirovala na cestě ke kněžství?

Ke kněžství mě neinspirovala doba nacistické okupace, ale povolání ke kněžství jsem vlastně dostal už do vínku. Moje matka byla velice zbožná a přála si, aby její syn (pokud se jí narodí) nastoupil na místo jejího bratra, který byl knězem a který jí v době první světové války pomáhal duchovně i hmotně, ale krátce po válce zemřel mladý na tuberkulosu. A tak, když jsem se narodil, celá výchova probíhala v tomto duchu. Takže já jsem se po maturitě nijak nerozhodoval, jaké povolání si zvolím, ale už s jakousi samozřejmostí jsem v roce 1939 podal přihlášku do semináře.

V semináři jsme byli pouze Češi, zatímco němečtí bohoslovci, kteří až do roku 1938 studovali v Hradci Králové, byli přemístěni jinam; mnozí z nich pak museli narukovat na válečnou frontu. Počet bohoslovců se tehdy pohyboval kolem stovky. Jenom náš ročník na počátku čítal 30 bohoslovců; během studií pak někteří odešli, takže nakonec nás bylo vysvěceno jen 14.

Protože naše bohoslovecké učiliště nebylo zahrnuto do svazku universitního školství, nebylo nacisty zrušeno (jako ostatní vysoké školy), ale přesto naši představení měli stále obavy z možných zásahů nacistické nadvlády. Proto také, když jsem byl v posledním ročníku (a už se blížila k našim hranicím válečná fronta), se pospíchalo s výukou, abychom byli co nejdříve hotovi a proto jsme byli svěceni už 3. června (jinak to bývalo zpravidla na slavnost sv. Petra a Pavla) a svěcení se nekonalo v katedrále s obvyklou slavností, nýbrž soukromě v seminární kapli za účasti jen nejbližších příbuzných.

Atmosféra v tomto válečném období byla celkem klidná, pouze občas byli někteří bohoslovci nasazeni na práci do Říše, a aby měli spojení se seminářem, vydával se jakýsi soukromý časopis „Zprávy ze semináře“, v němž naši profesori, zvláště Dr. Č. Tomiško a někteří literárně zdatní bohoslovci, psali články k duchovnímu povzbuzení i zprávy o tom, co se děje v semináři. Samozřejmě jsme sledovali vývoj na válečné frontě a po pádu Stalingradu ústup Němců.

Až do roku 1948 mohla církev v Československu zakoušet dar poválečné svobody. Každá diecéze měla svého biskupa a křesťané mohli různými aktivitami uskutečňovat požadavky evangelia. Jak vzpomínáte na tyto roky, jak se diecéze vypořádala s omezeními, která nastala po vydání „proticírkevních zákonů“ v roce 1949, a jaká vládla mezi klérem atmosféra?

Po skončení války zavládl národní entuziasmus. V církevní oblasti nastaly starosti s přebíráním pohraničních farností po odsunu Němců a mezi novými přistěhovalci byla pastorační práce velmi obtížná. Jinak ve vnitrozemí se náboženský život rozproudil: byli ustanoveni noví biskupové, církevní školy mohly fungovat naplno, byly vydávány knihy a náboženské časopisy (Neděle, Rozséváč, Katolík aj.). Náboženství se vyučovalo ve školách jako povinný předmět, atd. A to vše až do roku 1948, kdy se zmocnili vlády komunisté. Nastalo období strachu a napětí, zatýkání atd., jak to známe z početné literatury, píšíci o tomto stavu. Komunisté se snažili s pomocí tzv. „Katolické akce“ odvrátit kněze a věřící od biskupů a všechny od Vatikánu, a vytvořit jakousi národní církev, ale to se jim, bohudíky, nepodařilo. Je pravda, že někteří kněží buď z vypočítavosti (ale těch bylo málo) nebo ze strachu se přihlásili do kolaborantské organizace „Mírové hnutí katol. duchovenstva, ale velká většina kněží odolávala režimnímu tlaku. Do čela diecézí (po internaci biskupů) byli dosazeni kapitulní vikáři, z nichž někteří (i náš P. Javůrek) se snažili hájit zájmy církve.

Co pro Vás znamenalo to, že jste byl novým režimem právě jako kněz odsouzen k několika letům vězení a po léta jste neměl tzv. státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti? Jak jste se tenkrát s touto nečekanou situací vypořádal a o jaké jistoty jste se v těchto nelehkých chvílích života opíral?

Komunisté měli nás kněze rozčleněny do několika kategorií: ti, kteří byli pro režim přijatelní, pak ti, které považovali za nebezpečné, ale snažili se je zastrášovat nebo i převychovat. Pak byli ti, kteří byli svými farníky milováni, váženi a měli viditelné pastorační úspěchy: z nich se mnozí dostali do vězení nebo do táborů nucených prací (jako PTP), nebo byli zařazeni do internačních klášterů, aby byli více pod dohledem. Na mě připadla tato internace i pobyt u PTP a pak nějaký čas ve výrobě, protože jsem neměl státní souhlas k vykonávání duchovenské činnosti. Měl jsem štěstí, že vždycky jsem byl ve společenství kněží, takže jsme se navzájem povzbuzovali a mnoho se jeden od druhého naučili. A i potom, když už jsem byl na tzv. svobodě, mohl jsem se stýkat s jedním řeckokatolickým knězem, který byl nasazen v blízké továrně na těžké práci, protože se nechtěl podrobit tlaku na přestup do pravoslaví. Tento vzorný kněz byl po určitou dobu mým duchovním vůdcem.

V roce 1968 se znovu ukázala jitřenka svobody a Vy jste se mohl vrátit do pastorece. Co to pro Vás znamenalo a co jste od tohoto dějinného – politického předělu pro Boží církev očekával?

Do pastorece jsem se vrátil po 6 letech vyřazení, když mi byl nabídnut státní souhlas. Asi jsem nějak ovlivnil předsedu závodní organizace KSČ (v jádru to byl rozumný člověk) v továrně „Sport“, kde jsem byl zaměstnán. Ten mi jednou řekl: „Půjďte do duchovní správy.“ Já jsem ovšem nic nevěděl a také jsem nedělal nějaké pokusy o udělení státního souhlasu. A skutečně po krátké době jsem byl pozván na biskupství, kde mě nejprve „poučoval“ státní zmocněnec, že když mi chtějí dát státní souhlas, abych si uvědomil, že žijeme v lidově demokratickém státu, a podle toho se i choval. Tak jsem ještě v době komunismu mohl vykonávat kněžskou službu a mohu říci, že po tu dobu 20 let (do roku 1968) ještě v lidech byla víra. Tak například ve Světlé nad Sázavou, kde jsem působil 18 let, jsem vyučoval nepovinné náboženství zvláště v každém ročníku, i na školách v přifařených obcích, většinou jednotřídkách, byly všechny děti přihlášeny k výuce náboženství. V roce 1969 se pak silně zvedla religiosita, takže když jsme například slavili Boží Tělo, konali jsme procesí přes náměstí ke 4 oltářům za velké účasti lidu. Také přihlášek k vyučování náboženství hodně přibývalo. Což se zase při „normalizaci“ zmenšovalo. A aby se ještě více náboženský život omezil, byl jsem nařčen z určité provokace a byl jsem zbaven státního souhlasu. A jen „z milosti“ a s přímluvou tehdejšího kapitulního vikáře dr. Jonáše jsem dostal podmíněný souhlas pro působení v pohraničí. I když tato smutná doba odvedla mnoho lidí od praktikování náboženského života a po čase dotlačila k nevěře, zase jiní svou víru zpevnili a stali se novým kvasem, když se režim zhroutil.

Pán Bůh Vám dopřál požehnaný věk. Když přehlížíte svůj život, jaké myšlenky převažují a co byste přál naší královéhradecké diecézi k jejímu 350 letému jubileu?

A tak jsem se dožil (i přes dlouhou a nebezpečnou nemoc, kdy jsem byl 2 měsíce na hranici života a smrti) svých 93 let a dokonce i významného jubilea 70 let kněžství. Za to mohu jen děkovat Boží pomoci a přímluvě Panny Marie a též mnohým modlitbám a jiným dobrým skutkům věřících, které jsem měl po celou dobu svého působení kolem sebe. Jestliže naše diecéze slaví letos 350 let svého trvání a takovým duchovním „motorem“ pro její zdárné pokračování má být stálá modlitba za duchovní povolání, tak bych jí přál, aby se opravdu hodně lidí na tento úmysl modlilo, aby se též v dnešním zmaterializovaném světě vytvářely rodiny podle Božího plánu a aby ti kněží, kteří už po léta obětavě pracují na Boží vinici, byli i nadále vytrvalí, obětaví a ve svém povolání se cítili šťastní – tak jako já.

Drazí nemocní,

nevím, jestli můžu říci, že přichází léto, nebo že je už v plném proudu, protože se zdá, že si z nás počásí poslední dobou dělá dobrý den, ale máme tu prázdniny a dobu dovolených. Mnoho lidí celý rok zběsile šetří nebo si i bere půjčku, jen aby si v létě mohli na 14 dní vyrazit na druhý konec světa. Jiní mají pocit, že pokud nebyli v Thajsku, nežili.

Tak jsem si také udělala dovolenou. Rodině jsem nechala v lednici hrnc gulášové polévky a mísu ovocných knedlíků, na stole podrobné instrukce jak krmit domácí zvířata a odjela. Na dva dny, hodinu cesty od domova. Do důchodu mám ještě daleko, ale některé zvyky babiček přijímám už teď. Mezi mé oblíbené

patří se slepicemi jít spát, ale taky s nimi vstávat, tak jsem už v 5 hodin ráno seděla uprostřed voňavé louky a pozorovala, jak se na obzoru sluneční paprsky dychtivě prodírají skrze mlžný opar, aby nám rozveselily den. Dole pode mnou tiše poskakovalo Labe mezi ohlazenými kameny a vůbec nevypadalo, že o pár stovek kilometrů dál bude na svých vlnkách vozit zaoceánské lodě. Rozkvetlé kopretiny se lehounce pohupovaly v mírném větříku, první včelička vyrazila na snídani. A pak jsem uviděla obyčejnou rezavou plechovku od piva, kterou tam jen tak někdo pohodil, protože obsah vypil a byl líný ji ještě chvíli nést k nejbližšímu odpadkovému koši. Lidé se tak někdy prostě chovají, náš život je mnohdy také takový. Určitě i na vlastní kůži znáte ten pocit, kdy nás někdo moc potřebuje, jsme užiteční, důležití, nenahraditelní. Tak nás použije a vzápětí odhodí, protože mu už nejsme k ničemu. Anebo jsme obklopeni kopretinami – hodnými lidmi, a pak se mezi nás zatoulá jeden protiva, který všem okolo dovede zkazit náladu.

Ale jde prázdnou plechovku vůbec využít k něčemu hezkému? Viděla jsem, jak ji někteří mladí dovedou rozstříhat a vyrobit z ní originální náramek. Dokážeme zrovna tak zpracovat nepříjemného člověka? Málokdo je zlý proto, že prostě chce. Většinou ho něco trápí, má nějaké starosti nebo bolesti, za které se třeba i stydí. Zkuste předstírat, že máme všichni v hlavě zrcadlo a usmějte se na něj. Je těžké mračit se na člověka, který se na vás usmívá. Ale funguje to i opačně – když se někdo usměje na vás, usmějte se také. Ale úplně nejlíp se každý z nás cítí, když víme, že nás někdo má rád. Stačí k tomu jedna krátká, holá věta. Tři slova. Četla jsem je kdysi na jednom plotě, malý letáček psaný na stroji jako ty, které oznamují koupi domu nebo darování kotěte do dobrých rukou. Stálo na něm: JEŽÍŠ TĚ MILUJE. Určitě ho tam připevnil šťastný člověk, který měl ve svém vztahu k Bohu jasno. Víte, je rozdíl mezi tím 'být šťastný' a 'jen se umět bavit', ale o tom až jindy.

Drazí nemocní, možná to bude právě letošní léto, které cvičí s naším tlakem a působí, že nás častěji bolí klouby a točí se hlava, které nás přivede k zamyšlení, proč tu vlastně jsme. Jaký úkol máme na Zemi, které by bez lidí bylo možná líp? Každý z nás má na tomto světě sehrát určitou, důležitou roli, kterou za něj nikdo nemůže převzít. Když už nemůžete dělat nic jiného, zkuste uvažovat o svém utrpení. Je tu proto, aby z nás udělalo lepší lidi. A protože Boha člověk nepřechválí, tak je na čase, abychom si společně zazpívali:

Za všechny zvony katedrál, za hrdost našich starých měst, za šíři řeky v rovinách, za dravost horských potoků, za slůvko doma, za modrou barvu hor chci tobě, Pane, vzdát svůj dík...

Protože Bůh přebývá tam, kam ho lidé nechají vstoupit.

Přeji vám, ať díky svým bolestem dokážete otevřít svá srdce dokořán. Pak nikdy nebudete sami.

Marie

Milí přátelé, nastala doba prázdnin a já nemohu jinak, než trochu zavzpomínat. Myslím, že se to i trochu patří. Vezměte to, prosím, jako mé poděkování člověku, který nám byl skutečným Otcem, v tomto prvním létě po jeho svatořečení. Dovolte mi, abych se s vámi podělila o atmosféru, která panovala o jubilejním roce 2000 v rozpáleném věčném městě, kam si nás, jako svou milovanou mládež, pozval náš drahý papež sv. Jan Pavel II. k sobě na návštěvu. Stačilo, aby nemohoucí starý muž zavolal a přijelo nás na dva miliony. Nikdo nechápal, jak je to možné... inu, pozvánkou byla láska.

ZDE JSEM!

Vlajky na Berniniho pilířích napjatě vychutnávají poslední okamžiky samoty. Nehnutě visí v těžkém vzduchu rozpáleného Říma. Svatopetrské náměstí jimi vyzdobilo svoji náruč. Každý z účastníků 15. světového dne mládeže se tu musí cítit jako doma. Každou chvíli to vypukne. Právě dnes, na slavnost Nanebevzetí Panny Marie. Pestrobarevné zástavy 160 zemí konkurují švýcarské gardě v křiklavých uniformách. Vojáci konají poslední přípravy ztraceni v bělobě kolonády, jako písková zrnka v ulitě perlorodky. Detektory kovů obsluhované fešáckými policisty se chystají na tvrdý souboj. Nažhavené davy namačkané za zátarasami od nich dělí bezpečné lidské vakuum. Jen pár naleštěných velitelských bot

narušuje střežené území nikoho, připomínající děsivou minulost Brandenburské brány. Napětí vrcholí. Odbíjí patnáctá hodina. Zátaras povolují: Šílené skandování davů se mění ve fanatický úprk. Kolony uniforem beznadějně zanikají v tlačenci zpocených poutníků. „Já se zblázním. Jsme tu první!“

„Honem, ať nás nerozdělí!“

Můj svačtinový nožík byl stráží s úsměškem propuštěn. Ještě vzít svazek čtvrtek v barvách kontinentů. Honem! Honem!

Svatopetrské náměstí se před námi rozprostírá tak nečekaně liduprázdné, jako zhmotnělá replika starých kreslených pohlednic. Okamžiky úžasu a dojetí. Dají se jen stěží přirovnat k Armstrongově stopě na Měsíci. Spíše jako Alenka, pohlcena zrcadlem, jsme vtaženi do toho živého obrazu, abychom se navždy stali jeho součástí. Vybíháme z pravého koridoru. Před sebou cíl své cesty a v patách statisícový dav „zbytku světa“. Tam je důstojnost poutníka! Pastýř a tři ovečky tepou zběsilými skoky panenskou půdu posvátného dláždění. Česká vlajka se radostně chvěje. Blahoslavení chudí duchem. Ty znovu dětské tváře zářící štěstím a prostotou.

Pět hodin do příjezdu papeže. Úmorné vedro začíná proměňovat oázu křesťanství ve výheň sálající pouště. Dochází voda! Lepící se jazyk odříkává růženec jen s největší námahou. „Zdravas otče...“ salva smíchu se snaží bojovat s přicházejícími mátohami. Tělo zkroucené v těžce vydobytém prostoru mezi dlažbou, zavazadly a končetinami všech barev pleti, se scvrkává v návalech křečí. Tibeťanův praporek mě štouchl do oka. „Emanuel, Emanuel...“ tmavý syn střechy světa máchá do taktu jubilejní mládežnické hymny. Tisíce rukou a hlasů se přidávají k zahajovacímu programu. Náměstí se pomalu zaplňuje. „*Jdem ze všech stran do ulic Říma, kroky vede víra...*“

A kroky dědiců slavného Českého království již pomalu tepou italskou dlažbou od basiliky Svatého Kříže. Snad právě v těchto chvílích dochází skupina 4 000 zástupců země bílého lva k hranicím Vatikánu. Dnes ale kráčeji pod jinou zástavou než v dobách, kdy Řím s úctou vzhlížel k průvodům svého císaře, českého krále Karla. Kdysi by tu i oni byli vlastně doma. Stejně, jako italská mládež dnes shromážděná v Lateránu. Císařův hermelín vystřídal biskupské pileoly. I úlomky Svatého Kříže jsou jistější zástavou než římské jablko. Kdo může prožít takovou pouť? Jak velký musí být náš národ před Bohem, když staví do jeho čela ostatky kříže svého Syna? Díky vám svatí mučedníci minulých desetiletí. To vy jste nás pozvedli tak vysoko. Kéž vaše oběti nezmaříme. Připojuji k nim i tu naši, nepatrnou oběť všech, kdo jsme se svatého procesí nemohli zúčastnit.

Aqua! Aqua! Pet lahve všech velikostí létají do volného prostoru před slavnostně vyzdobeným schodištěm ke chrámu. Zátaras pevně držící své oběti nepovolí ani o píď. Přesné rozmezí přeplněných koridorů vytváří na náměstí obrazce živého domina. Domino pro Dómina. „*Kdo žízní, ať přijde a zdarma načerpá vodu spásy.*“ Bombardovaní dobrovolníci pořádkové služby nestačí lahve ani sbírat. Uřícení modří andělé napájají Kristovo tajemné tělo s větším úsilím, než samaritánka u studny samotného Ježíše. První oběti padají kolem šesté hodiny. Tisíce rukou se natahují po vodě, stovky hrdel zpívají, desítky těl se kácí. Apartní vozíky vyjíždějící zpoza Svatého Petra odvázejí nejhorší případy s veselostí autíček z autodromu. Taková tu vládne nálada. „*Jsem tu s ním, ve světle jeho krásy, pod křížem naší spásy, zpíváme všemi hlasy. Emanuel!*“

Veselost z tváří nevymaže nic. Ani příslušník vatikánské ochranky, který vypůjčeným tibeťanovým praporkem drsně štouhá do hroznu těl nepředpisově visícím na železné konstrukci. Po kolikáté už? S prchajícími minutami jeho vzteklost roste. Příjezd Svatého Otce se blíží a kymácející se kameraman nahoře není určitě zárukou kvalitního obrazu. Jak to ale decentně vysvětlit rozjařené mládeži? Hlouček Tibeťanů využívá vzniklé situace a vytlačuje nás z hájených pozic. Kluci doplatili na svou galantnost a já na svou neústupnost. Silný třes ze mne vymačkává poslední kapky potu. Ruka visící přes zátaras hmatá po čerstvém vzduchu. Oči lezou z důlků, jako jadrka z vína v lisu na ovoce. Vydrž! Svatý Otec už přijel do Lateránu k římské omladině. Za hodinu může být tady.

„*Ó Roma felix, šťastný Říme!*“ Šťastný papež je konečně mezi svými. Obří obrazovky zahajují přenos, ale program před svatopetrskou branou neutichá. Svatý Otče honem! Mladé víno světové vinice se už dere ven ze starých měchů. Kvasí a bobtná bujarou silou burčáku. Čeká vás!

„*Žádám vás, přijměte mladé z celého světa s velkou pohostinností. Otevřete jim svou náruč, buďte jako Marie a Marta, které tak často a s láskou hostily ve svém domě Ježíše.*“ Italská mládež nutí Svatého otce k nepřetržitému úsměvu. Její síla si navzdory lékařům pohrává s mimikou svého papeže podle vlastního gusta a téměř jej nepustí ke slovu.

„*Přeji vám, abyste se dobře cítili a pociťovali neustálou přítomnost mateřského Říma. To je můj poslední pozdrav, protože se musím přemístit na náměstí Sv. Petra. POZOR!*“

Bílá kulička je vhozena do rulety. Napětí roste, davy šílí. Kam jen dopadne, kde se zastaví? Papamobil se vrhá do osmisettisícového víru lidských bytostí. Každá z nich jej alespoň tu drahocennou vteřinku pohladí očima, myšlenkou či výsadním dotykem. A už opět nezadržitelně mizí, aby se s definitivní platností zastavil na výherním poli před svatou bránou.

„*Abba, Otče...*“ Otec se dočkal. Téměř milion dětí lemující cestu od Tibery k Vatikánu ozařuje jeho oči štěstím. Je to jiné světlo, než to hrůzné, které vydávaly tisíce živých křesťanských pochodní ozařujících noc vlády Neronovy. Tohle světlo není tak silné, nepálí, ale hřeje u srdce. Dává tušit, že při své mírné intenzitě vydrží hodně dlouho. Dva miliony svatojánských lucerniček provázejí papeže nastávajícím večerem. On se dívá do těch očí a ví, že se neplete.

„UŽ JE TADY!“ Opozdilí mrzáčci naproti uvolňují cestu. Blesky fotoaparátů, vzedmutá vlna mávajících končetin, poslední přes a přesně mířená hrst růžových lístků ze zahrad Vatikánu. Bílá kulička se zastavila – nulové pole. Croupier shrnuje žetony do banku. Nevyhrál nikdo. Dostali všichni. Zůstaly jen mokré tváře, snímky ve foťácích a ty lístky růží na zemi. Bůh si opět vzal, co nám na chvíli půjčil.

Svatý otec zaujímá místo v čele biskupského sboru. Na pět set jich dnes usedlo do vyhrazeného bloku po papežově pravici. Přepásáni bílými poutnickými taškami jistě s hrdostí přehlíží svá stádečka, která přijeli předvést vrchnímu pastýři. Zanedlouho i oni budou vtaženi do hry, v níž se prověří jejich smysl pro humor. Mládí se bez legrace neobejde a papež mu rozumí.

„*In nomine patris...*“ Mrazení v zádech mě nutí se otočit. Doléhá na mě zvláštní pocit odpovědnosti. Ten milionový dav za mnou mi nahání hrůzu. Myslí mi probíhají Ježíšova slova: „*První budou posledními a poslední prvními!*“ Jaká je to odpovědnost stát tady, v první linii božího lidu! Je to jen náhoda nebo jsi nám vybral, Pane, opravdu tak těžký úkol? Máme rozrážet nepřátelské šiky a otevírat vlastními těly cestu tvým zástupcům? Vyzdvihuješ naši kvalitu a tím víc od nás očekáváš? Anebo mi zanedlouho zaklepeš na rameno, abych uvolnila místo někomu tam zezadu, od Andělského hradu, protože on s pokorou zůstal vzadu, zatímco já samozvaně obsadila první pozice?

Ohně před sochami sv. Petra a Pavla spustily zahajovací ceremoniál XV. Světového dne mládeže.

„*VÍTÁM VÁS V ŘÍMĚ!*“

Vlajky barev pěti kontinentů nesené zástupci jednotlivých zemí, se postupně slétají ke Svatému otci, jako poštovní holubice dosedající na půdu svého domova. Na vyvolávaná jména států odpovídají jejich příslušníci mávajícími čtvrtkami. Píseň lásky o pěti akordech v příslušných barvách se rozléhá ovzduším udiveného Říma. Jako vzorové hudební těleso ji doprovází předsedající biskupský sbor. Činí se opravdu znamenitě. Mění své zbarvení hbitěji, než chameleon.

Úplněk nad Svatopetrským náměstím se pobaveně směje pod vousy. To tu ještě nebylo! Jeho tajemné světlo propůjčuje celé podívané kousek rajské něhy. To snad sám Milující Otec odkryl zvědavostí kukátko na svých nebeských dveřích a vyplakal dojetím náruč zářících perel.

„*Italský lid musí pocítit vaši přítomnost. Roztančete celý Řím!!!*“ Papežova tvář se roztahuje do širokého úsměvu. Každý z nás má na něm svůj podíl.

Svatý otče, jsem zde. A dokonce tak blízko. Pán mě povolal tvými ústy. Čekám v první linii na jeho rozkazy. Matko Boží, v den svého vítězství, vypros mi sílu, ať z ní nemusím s hanbou odejít!

Lucie

Milí přátelé,

přejeme Vám požehnané letní dny a těšíme se na další setkání s Vámi.

Naše adresa je Biskupství královéhradecké, Dopisy nemocným, Velké náměstí 35, Hradec Králové 500 01, tel. 495063611, e-mail: socha@bihk.cz

Případné příspěvky můžete zasílat na účet č. 1006010044/5500, VS 21003. Pán Bůh odplatí!

Dopis pro Vás připravují Mons. Josef Socha, P. Miloslav Fiala OPraem., Marie Borecká, Lucie Moravcová a Anna Hřčková.